

A Fővárosi Törvényszék bírósági fogalmazóinak állásfoglalása

Tisztelt Magyar Bírói Egyesület! Tisztelt Bírósági Kollégák!

Az OBT által elfogadott megállapodás, a megállapodás elfogadásához vezető folyamat és annak körülményei a Fővárosi Törvényszék bírósági fogalmazóiban komoly aggodalmat ébresztettek. A jelen állásfoglalást aláíró bírósági fogalmazók a megállapodással kapcsolatban az alábbi észrevételeket teszik.

I. Bevezető gondolatok

Az OBT által elfogadott megállapodás a bírói függetlenség alapelvét hangsúlyozza, ugyanakkor a bérmegállapodás kérdését összevonja más – egyébként releváns és külön megvitatásra váró – kérdésekkel. Határozottan valljuk azt, hogy **a bírák jogállása és javadalmazása a másik két hatalmi ágtól való függetlenségnek az alapköve, így nem képezheti alku tárgyát.** A bírói függetlenség elvének maradéktalan érvényesítése érdekében a bérrendezés kérdése nem kapcsolható össze a bírósági szervezet alapjait érintő reformokkal. Erre figyelemmel az OBT-nek eleve vissza kellett volna utasítania a megállapodás megtárgyalását.

II. A hivatásrendek anyagi megbecsülése

A megállapodás – a bírói függetlenség mellett – a magas szakmai színvonal fenntartásának és az utánpótlás biztosításának meghatározó elemeként rögzíti a megfelelő (méltó) jövedelemszint garantálását. Ezzel a megállapítással teljesen egyetértünk, azonban értetlenül állunk az előtt, hogy a BDSZ által javasolt, a Kúria elnöke, az OBH elnöke és az OBT által szintén támogatott, a 189/2024. (X. 16.) OBT határozatban előirányzott bírói illetményalap-emelést a megállapodás miatt nem vette át. **A kialakult válsághelyzet felszámolására nem alkalmas a három évre elnyújtott illetményemelés,** mivel kiüresíti a kitűzött célt, hiszen a korábbi évek inflációs hatását sem képes ellensúlyozni. A 2027-re tervezett illetményemelés a 2021-es európai uniós bírói átlagilletményt csak alig meghaladó bírói illetményalapot eredményezne, amelynek nem képeznék részét az igazságszolgáltatás függetlenségét garantáló valorizáció sem.

E körben fontosnak tartjuk kiemelni, hogy a jogász és a nem jogász végzettségű **igazságügyi alkalmazottak bérének egymástól való elválasztása** véleményünk szerint **nem támogatható,** tekintettel arra, hogy a bírói függetlenség nem csupán a bírák személyi, hanem a bíróságok szervezeti függetlenségét is magában foglalja. A bírósági szervezetnek pedig nélkülözhetetlen tagjai a nem jogász végzettségű igazságügyi alkalmazottak is, éppen ezért csak velük együtt biztosítható az igazságszolgáltatás megfelelő, hatékony működése.

III. Az igazságszolgáltatás hatékonyságának javítása

A megállapodás az életviszonyok egyre bonyolultabbá válására és a jogviták összetettségének folyamatos fokozódására hivatkozik, amikor a bíróvá váláshoz szükséges alsó korhatár 30. életévről 35. életévre történő felemelésére, valamint a más jogi területen szerzett tapasztalat hangsúlyos értékelésére tesz javaslatot. Az életviszonyok bonyolultabbá válása nem jelenti azt, hogy ezeket az életviszonyokat a magasabb életkorú személyek jobban átlátják és

megértik. Nem vitatjuk azt a közkeletű mondást, hogy a kor bölcsességgel jár, azonban **a bírói hivatás gyakorlására való alkalmasság nem feltétlenül függ össze az életkorral**, így esetről esetre kell vizsgálni, hogy egy pályázó alkalmas-e a bíró hivatásra vagy sem. Az alsó életkori határ módosítására vonatkozó javaslatnál azonban még kevésbé érthető a más jogi területen szerzett tapasztalat hangsúlyos (valójában: hangsúlyosabb) értékelése, mivel **a jelenlegi pontrendszer már így is több ponttal jutalmazza a bíróságon kívüli joggyakorlatot** (például: ügyvédi perképviselési tevékenység – 5 pont; közigazgatási joggyakorlati idő alatti kiváló értékelés – 15 pont, míg a kiválóan alkalmas fogalmazói értékelés – 2 pont; kiválóan alkalmas titkári minősítés – 13 pont). Teszi ezt annak ellenére, hogy a bírósági szervezetben eltöltött évek során a bírósági fogalmazók és titkárok által elsajátított „bírósági ügyintézési rutin”, illetve a bíróságokon belüli szocializáció értéke felbecsülhetetlen.

A megállapodás fenti javaslata – a jelen körülmények között – sértő a bírósági fogalmazókra, a bírósági titkárokra és azokra a bírókra nézve is, akik a „bírói ranglétrát” végig járva, éveket töltöttek a szervezetrendszerben titkárként, fogalmazóként. Ez ugyanis azt feltételezi, hogy ők kevesebbet tudnak az egyre bonyolultabbá váló életviszonyokról.

Az előbb felsorolt reformok bevezetése súlyos és méltánytalan sérelmet jelentene a bírósági szervezetrendszerben évek óta lelkiismeretesen és elhivatottan dolgozó, a bírói kinevezésére készülő, abban eddig alappal bízó kollégákra nézve. Közülük – a bérreform megvalósulásától függetlenül, a szervezeti reformok okán – sokan, **valószínűsíthetően az eddignél jóval többen hagynák el a bírósági szervezetrendszert**, ezáltal az aktuális válsághelyzet tovább fokozódna, illetve az egyetemről frissen kikerülő jogászok nem fognak a bíróságokra jönni, ezzel számos ambiciózus, a bíraskodást hivatásuknak kívánó potenciális kollégát veszítenének el a bíróságok.

Közülünk sokan a jogi egyetemet eleve azzal a vággyal kezdték el, hogy majd ők lesznek – mi leszünk a jövő bírái. Volt előttünk egy cél, egy stabil jövőkép. Tudtunk számolni azzal, hogy a jogi diploma megszerzése után bírósági fogalmazók leszünk, majd a fogalmazói létszakaszt követően titkárként fogunk dolgozni. Reális esély volt arra, hogy 5-6 évnyi kemény munka, folyamatos tanulás és – lehetőség szerint – kiválóan teljesített jogi szakvizsga eredményeként elfoglalhatjuk a helyünket a bírói pulpituson. A tervezett változtatások értelmében legalább 10 évnyi várakozásra lennének szorítva a – leendő – bírósági fogalmazók, amely méltánytalanul hosszú idő rájuk nézve. Mindeközben újabb és újabb jogásznemzedékek végeznek a különböző jogi egyetemeken, akik közül sokan szívesen erre a pályára lépnének, ha hagynák nekik...

A becsület és a bírói függetlenség nem eladó!

Budapest, 2024. november 28.

dr. Szák Donatella

dr. Simon Bernadett
Amarilla

dr. Andó Edit

dr. Simon Miklós

dr. Nagy Blanka

dr. Tóth Titanilla

dr. Páncsics Dóra Amina

Bársony Borbála

dr. Munkácsi Boglár

dr. Ferber Adél Flóra

dr. Jakab Dávid

dr. Horváth-Bimbó Nóra
Erika

dr. Kiss Brigitta Tímea

dr. Dankó Dea Dominika

dr. Keglovics Kitti

dr. Lente Sándor Szabolcs

dr. Hoffmann Márk Dávid

dr. Csatári Orsolya

dr. Bíró Boldizsár

dr. Máté Enikő

dr. Kormos Krisztián

dr. Hartyányi Tamás

dr. Kele Bettina, bírósági
titkár

dr. Fejes Fanni, lemondott
bírósági fogalmazó